

**Иван М. Бецић**  
виши научни сарадник  
Институт за српску културу  
Приштина/Лепосавић

УДК 94:930.85(497.11)“2008/2019”  
070 ЛЕСКОВАЧКИ ЗБОРНИК

### **ДРУШТВЕНА ИСТОРИЈА У ЛЕСКОВАЧКОМ ЗБОРНИКУ (2011–2019)<sup>1\*</sup>**

**Апстракт:** Вишедеценијско објављивање *Лесковачког зборника* прилика је, али и потреба, да се анализира библиографија објављених радова. Као мултидисциплинарни научни часопис *Лесковачки зборник* пружао је шансу свим истраживачима друштвених и хуманистичких наука да се искажу и дају допринос развоју гласила Народног музеја у Лесковцу. Уједно, то је и прилика да се одреди значај историографије, а посебно места друштвене историје у структури овог часописа и да се резултати упореде са структуром органа Института за српску културу – Приштина, који је такође мултидисциплинарни часопис. На овај начин могуће је пратити место *Лесковачког зборника* међу домаћим научним часописима и његову позицију и значај за развој како друштвене, тако и историографије уопште.

**Кључне речи:** Лесковачки зборник, баштина, друштвена историја, периодика, историографија.

**Н**а прагу пуних шест деценија од покретања *Лесковачког зборника* може се констатовати да се ради о научном часопису који има најдужу традицију непрекидног објављивања од свих научних часописа који су покренути после Другог светског рата. Сама та чињеница јасно говори о озбиљности овог годишњака, али и схватању његових финансијера, уредника и сарадника о потреби постојања периодичне штампане публикације која је својеврсни научни бренд данашњег југа Србије.

Шест деценија представља и озбиљан временски оквир, који омогућава да се анализира структура објављених радова, оцене нивои постигнутих знања и сазнања, да озбиљно мишљење о сврсисходности постојања и одреде заслуге овог часописа за развој научне мисли у Србији. Временски оквир ове анализе омеђен је другом деценијом XXI века јер је слична анализа урађена за првих педесет бројева гласника, која може послужити за још један параметар у оцењивању развоја часописа.

<sup>1\*</sup> Рад је рађен у оквиру Пројекта *Материјална и духовна култура Косова и Метохије* (Ев. бр. 178028) који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије.

Током првих пет деценија часопис је променио свој физички изглед, тако да су А4 формат и двоструба штампана замењени модернијим изгледном и дизајном странице, али се на томе није стало. У жељи да настави са осавремењивањем изгледа часописа, издавач је од 2018. године у потпуности извршио редизајн часописа. Формат је поново промењен, а карактеристична једнолична бела боја корица часописа замењена је нијансама сиве боје. Док је орнаментика претходних бројева била иста и разликовала се само у боји, усвојен је принцип да се за сваки број она мења, у зависности са темом којом се часопис бави. Њу у највећој мери диктира тема бијеналног научног скупа „Културна баштина југа Србије”, који је остао значајан фактор за избор тема у *Зборнику* и обезбеђивање потребног броја радова. Са друге стране, начин вредновања радова од стране ресорног министарства за објављене научне радове у одређеним часописима, те непостојање посебног зборника радова са научног скупа, утицали су и утичу да се део истраживача не одлучује да радове објављује у часописима категорије М53, што умањује избор радова како редакционог одбора *Лесковачког зборника*, тако и уређивачких одбора свих оних часописа који су вредновани у овој категорији. Ипак, концепција да се не објављују само радови са подручја јужне Србије већ се њихова вредност оцењује према квалитету, омогућили су стабилан број радова сваке године, тако да обим часописа делује импозантно.

Овај став, не баш својствен свим редакцијама локалних часописа, омогућава да се анализом тема, поља интересовања и ставова аутора при одабиру тема из историје прате достигнућа и трендови не само истраживача из локалне средине већ и других средина и институција, будући на широк дијапазон сарадника *Лесковачког зборника*. Способност редакције да окупи истраживаче из не малог броја научних установа и установа културе гаранција је квалитета и шанси за наставак постојања. У деценији која је на измаку највише сарадника, поред запослених у Народном музеју у Лесковцу, било је са: Археолошког института САНУ, Института за савремену историју, Института за српску културу – Приштина, Филозофског факултета у Нишу и Народног музеја у Нишу. Са друге стране, редакција је давала простора и људима ван струке да дају свој допринос у изградњи слике о прошлости, међу којима су поједини оставили значајан траг.

Може ли се онда, анализом тема и радова објављених у *Лесковачком зборнику* одговорити на питања: колика је заинтересованост шире публике за историју, да ли се наставља опадање историјске свести, да ли историја ратовања и међународних односа и даље има превагу при избору тема? Одговори на ова питања уједно одређују место друштвене историје у изучавању људске прошлости, али одређују и положај саме историје у савременом друштву, односно, да ли она постаје саставни део систематских социјалних наука.

Превага политичке историје зацртана је још у XIX веку када су развитак историјске свести и историјске науке веома тесно били повезани са развитком националне државе. Подсећање на „славну“ прошлост нације имало је врло ефикасну политичко-идеолошку функцију у процесу стварања и снажног самоприказивања националних држава.<sup>2</sup> Развој људске цивилизације у XX веку, различите политичке и економске интеграције, глобализам, утицали су на потребу да се увек присутан и потребан оквир политичке историје надогради разумевањем развоја друштва, укључујући све факторе који утичу на његов развој, од животног стандарда до трендова у култури, спорту, искоришћавању слободног времена. Из тих разлога историјско сазнање неизоставно је потребно да би се разумели, објаснили, а тиме и тачно третирали поједини феномени у садашњости и на тај начин открили њихови узроци и њихов развитак.<sup>3</sup> Да би се то постигло на одговарајући начин, основе историографије за свако ново поље истраживања требало би да буду логика свакодневних виђења, тумачења, коментарисања или препричавања догађаја из живота.<sup>4</sup>

Историографија у деценијама постојања социјалистичке Југославије била је углавном посвећена оним темама које су тумачиле догађаје из најскорије прошлости и биле битне за систем који је постојао у држави. У том погледу, југословенска историографија наликовала је совјетској и заслужна је за попуњавање историјских „белина“ у светској историографији – историји радничког покрета и сељаштва. По угледу на совјетску историографију, југословенска је покренула изучавање савремене историје без историјске дистанце за научну верификацију догађаја из прошлости. Прихваћен је и тимски рад у истраживачкој прошлости и стварање института са разрађеним пројектима. Ипак, остаје констатација Марка Фероа да је све то првенствено чињено у име државе, нације, партије.<sup>5</sup> Ипак, према развоју југословенске историографије могуће је пратити развој југословенске државе и друштва, са свим преображајима у револуционарном субјекту и марксистичкој теорији историје.<sup>6</sup>

Посматрање тематског опсега интересовања аутора даје апсолутно доминантан положај политичкој историји, ако не по наслову теме, а оно према сврси због које је обрађено, мишљењу које заступа, жељи да се одређени став подржи или оспори. Послератна историографија наставила је традиционалистичку политичку историографију, заступљену у историографији Краљевине Србије, а потом Краљевине Југославије. Овим

<sup>2</sup> Јирген Кока, *О историјској науци*, Београд 1994, 7.

<sup>3</sup> Исто, 13.

<sup>4</sup> Агнеш Хелер, *Теорија историје*, Београд 1994, 89–114.

<sup>5</sup> Ђорђе Станковић, Љубодраг Димић, *Историографија под надзором, прилози историји историографије*, 1, Београд 1996, 146.

<sup>6</sup> Ђ. Станковић, *Искушења југословенске историографије*, Београд 1988, 97.

моделом доминира реконструкција политичких догађаја и личности из света политике. Марксистички модел у историографији значио је пренаглашавање социологизма и „човека као бића праксе” (Маркс), па је прво проучаван степен развитка производних снага, а потом правно-политичка надградња. Целовита реконструкција прошлости захтева систематско проучавање односа између финансијско-привредне елите, доминантних духовних вредности и разних облика политичке власти. На овај начин, било би могуће уочити доста тога, између осталог и ко је имао стварну друштвену моћ.<sup>7</sup>

Јасно је да, због наведеног, приликом анализе радова треба сагледати и стајне тачке историчара, односно, проучавати друштвене услове у којима је истраживање вршено и уобличаван резултат, откривати околности које су утицале на субјект истраживања, на историчара. Ови утицаји, који могу бити повољни или неповољни по историчара, из досадашње методолошке праксе углавном су били усмерени на оно што ограничава или спречава сазнање, а проистицало је из политичких осећања и идеја, као и ванстручних интереса.<sup>8</sup>

Објављени радови у *Лесковачком зборнику* током шест деценија постојања пратили су тренд у југословенској и српској историографији, па је и поље интересовања карактеристично за целу државу у највећој мери идентично и за ауторе који су своје радове објављивали у овом часопису. Прву класификацију радова према областима дао је Хранислав Ракић, као један од аутора текста посвећеног дванаестогодишњем раду *Зборника*.<sup>9</sup> Подела коју је Ракић применио претпостављала је као „чисте” историографске радове оне из области „историје старог периода”, „историје радничког покрета и НОБ”, „економске историје” и „историје позоришта”. Од 485 текстова из разних научних области, као историографски рад означен је 261 текст, што је око 54% свих објављених радова. Од тога је свега 12 радова изузето из „историје по периодима”, односно нашло се ван политичке и војне историје, чиме је само 4,6% наслова који су сврстани у историографију посвећено друштвеној историји.<sup>10</sup>

Прва предметна периодика објављена је у двадесет петом броју.<sup>11</sup> Аутор Иван Б. Поповић је на основу одређених параметара поделио

<sup>7</sup> Иван М. Бецић, „Мала историја” у „Лесковачком зборнику”, *Лесковачки зборник*, LI, Лесковац 2011, 363.

<sup>8</sup> Андреј Митровић, *Пропитивање Клио, огледи о теоријском у историографији*, Београд 1996, 76–77.

<sup>9</sup> *Дванаестогодишњица „Лесковачког зборника”*, *Лесковачки зборник*, Лесковац 1981, 319.

<sup>10</sup> И. М. Бецић, *н. д.*, 364–365.

<sup>11</sup> Иван Б. Поповић, „Двадесет пет књига периодике „Лесковачки зборник”, прилог детаљнијој предметној библиографији музејских едиција уже Србије”, *Лесковачки зборник*, XXV, Лесковац 1985, Прилог, 1–60.

проблематику радова на: Теорију и методологију наука; Археологију; Нумизматику; Географију; Топономастику и слично; Етнологију; Историју; Раднички покрет и народноослободилачку борбу; Историју државе и права; Историју уметности; Школство и просвету; Језик и књижевност; Урбану психологију; Биографије, библиографије и биобиблиографије; Пригодне чланке, Хронику; Некрологе и Остале прилоге.<sup>12</sup>

Наредна библиографија урађена је за тридесет пети број и аутор Јулијана Пешић преузела је понуђену предметну категоризацију, али и начин класификације, што је наговештено самим поднасловом: „прилог библиографији”.<sup>13</sup> Трећу библиографију радова, која обухвата период од 1996. до 2003. године, урадила је Ирина Нешић. Начин на који је ова библиографија урађена разликује се од претходних јер је грађа разврстана према областима људског знања, радови нису класификовани строго по наукама, чиме је избегнута замка погрешне класификације, а очувана је компатибилност са претходно урађеним библиографијама.<sup>14</sup>

Иван Бецић је у педесет првом броју *Лесковачког зборника* анализирао значај радова из историографије за опстанак и развој часописа, али и место друштвене историје у пољима интересовања аутора. Резултати овог истраживања укључени су за првих педесет бројева, па истраживање положаја друштвене историје у наредним бројевима представља природни наставак обављених анализа.

Табела 1. Број историографских радова према историјским периодима<sup>15</sup>

| Периоди         | Бројеви <i>Зборника</i> |           |             |        |        |
|-----------------|-------------------------|-----------|-------------|--------|--------|
|                 | I–XXV                   | XXVI–XXXV | XXXVI–XLIII | XLIV–L | LI–LIX |
| Антика          | -                       | -         | -           | -      | 1      |
| Средњи век      | 6                       | 3         | 1           | 1      | 2      |
| Османски период | 47                      | 15        | 2           | 3      | 6      |
|                 | 51                      | 16        |             |        |        |

<sup>12</sup> И. М. Бецић, *н. д.*, 365.

<sup>13</sup> Јулијана Пешић, „Лесковачки зборник XXVI–XXXV (1986–1995), прилог библиографији“, *Лесковачки зборник XXXV*, Лесковац 1995, 383–411; И. М. Бецић, *н. д.*, 366.

<sup>14</sup> Ирина Нешић, „Библиографија прилога објављених у Лесковачком зборнику од 1996. до 2003. године“, *Лесковачки зборник XLIV*, Лесковац 2004, 389–444; И. М. Бецић, *н. д.*, 366.

<sup>15</sup> Горњи број представља број радова према урађеним библиографијама, док број испод представља укупан утврђени број историографских радова. Период Краљевина Србија обухвата и кратки период независне Кнежевине Србије, тако да се односи на период од 1878. до 1918. године, док период Краљевине Југославије обухвата и време када се држава звала и Краљевство СХС, односно Краљевина СХС, тако да је хронолошка одредница од 1918. до 1941. године.

|                          |            |            |    |    |    |
|--------------------------|------------|------------|----|----|----|
| Краљевина<br>Србија      | 12<br>43   | 47<br>60   | 10 | 11 | 67 |
| Краљевина<br>Југославија | -<br>14    | 6<br>32    | 18 | 15 | 24 |
| Други<br>светски рат     | 228<br>208 | 132<br>113 | 4  | 9  | 19 |
| Послератни<br>период     | -<br>1     | 3          | 6  | 13 | 19 |

Како је у поменутом раду истакнуто, укупан број историографских радова за пет деценија излагања *Лесковачког зборника* износио је 633. Чак 374 рада, односно 59%, обрађивало је тематику из Другог светског рата. Приметно је да су радови са тематиком из Народноослободилачке борбе у првих 25 бројева били апсолутно преовладавајући и износили су 71% свих објављених радова, док је доминација радова који се односе на Други светски рат задржана и у наредној деценији. После научног скупа посвећеном педесетогодишњици савезничког бомбардовања Лесковца радови су објављени у броју XXXV, број радова са тематиком из Другог светског рата драстично се смањило. За последњих петнаест година објављено је 13 радова, што је износи 14% укупног броја радова. Драстично смањење интересовања за овај период историје проистиче делимично из исцрпљености доступних извора за настанак нових радова, али је и последица хиперпродукције радова који су били форсирани од стране режима који је 1941. годину означио за најважнију и по много чему узео за почетак историје у Југославији. Највећи број радова од тридесет петог до педесетог броја односио се на период између светских ратова и чини трећину свих објављених радова, а приметно је све веће интересовање за период после завршетка Другог светског рата.<sup>16</sup>

Како је до сада изашло девет бројева *Лесковачког зборника* у другој деценији XXI века и недостаје само један да би деценија била заокружена, сматрамо да је анализа валидна и да број који је у припреми неће драстично променити анализу. Укупан број објављених радова износи 235, од којих 138 радова припадају историографији. Процентуално то износи 58,7% и готово је истоветан заступљености историографских радова у *Зборнику* као и у претходних пет деценија. Међутим, историографски радови према периодима доживели су озбиљне промене. Док је током првих пет деценија највећи број радова био са тематиком из Другог светског рата, у новоанализираним бројевима апсолутно су доминантни радови из периода постојања Краљевине Србије, чак 67 од 138, односно, 48,6%. Овоме је свакако утицало обележавање стогодишњице од почетка и од завршетка Првог светског рата, али је преоријентација интересовања истраживача

<sup>16</sup> И. М. Бецић, *н. д.*, 367–368.

очита јер се наредни најзаступљенији број радова по периодима односи на период Краљевине Југославије, док су се теме из послератне историје изједначиле у броју радова који се односе на Други светски рат.

Табела 2. Учешће радова посвећених друштвеној историји у укупном броју радова означених као историографски у првих педесет бројева<sup>17</sup>

| Период           | Средњи век | Османски период | Краљевина Србија | Краљевина Југославија | Други светски рат | После ратни период |
|------------------|------------|-----------------|------------------|-----------------------|-------------------|--------------------|
| Број радова      | 11         | 72              | 124              | 79                    | 334               | 23                 |
| Друштв. историја | 2          | 8               | 30               | 40                    | 21                | 11                 |
| у %              | 18         | 11              | 24               | 50,6                  | 6,3               | 47,8               |

Табела 3. Учешће радова посвећених друштвеној историји у последњих девет бројева

| Период             | Средњи век | Османски период | Краљевина Србија | Краљевина Југославија | Други светски рат | После ратни период |
|--------------------|------------|-----------------|------------------|-----------------------|-------------------|--------------------|
| Број радова        | 2          | 6               | 67               | 24                    | 19                | 19                 |
| Друштвена историја | 2          | 6               | 20               | 18                    | 2                 | 12                 |
| у %                | 100        | 100             | 29,8             | 75                    | 10,5              | 63,1               |

Док је у првих педесет бројева *Лесковачког зборника* однос историографских радова према укупном броју радова готово истоветан, а промене су приметне у радовима који се односе на периоде, број радова из друштвене историје у односу на број историографских радова у новоанализираним бројевима забележио је велике промене. Учешће радова из друштвене историје износило је свега 17,4% и био је двоструко мањи у односу на проценат заступљености у водећим националним часописима (Историја XX века, Токови историје, Зборник Матице српске за историју и Историјски часопис), где је износио 35,1%.<sup>18</sup>

У последњим бројевима од сто тридесет осам радова из историографије њих шездесет припада друштвеној историји, што представља 43,5%, односно пораст од два и по пута у односу на радове у првих пет деценија издаваштва. Овакав раст није случајан и представља усаглашавање са потребама историјске науке, али и делимично исцрпљивање тема из

<sup>17</sup> Исто, 368.

<sup>18</sup> Исто, 368; Мирослав Јовановић, „Савремена српска историографија: карактеристике и трендови“, *Историја XX века*, 1, Београд 2010, 187.

„велике историје“. Уколико се при том примети да је знатан број радова посвећен обележавању Првог светског рата, јасно је да је искорак радова из друштвене историје значајан.

Са друге стране, у чак четири од шест периода који су заступљени, друштвена историја преузела је примат над војно-политичком. У средњовековном и османском периоду он је стопроцентан, док је у периоду између два светска рата и после Другог светског рата безпоговорно доминантан. Са готово трећином заступљених радова у периоду Краљевине Србије, друштвена историја потврђује свој значај, а заступљена је чак и у темама које се односе на Други светски рат.

Табела 4. Број тема које се баве историјом друштва према пољима интересовања

|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| демографија, становништво, насеља | 3  |
| економија, привреда               | 13 |
| Историографија                    | 11 |
| Саобраћај                         | 1  |
| црква, религија                   | 9  |
| култура и наука                   | 14 |
| образовање и школство             | 4  |
| Здравство                         | 1  |
| опшtedруштвене теме               | 4  |

Очите промене које су се десиле у структури радова *Лесковачког зборника* дубљу анализу могу пружити уколико се упореде са неким од научних часописа у датом периоду. Избор је пао на часопис *Баштину* који објављује Институт за српску културу – Приштина јер се такође ради о мултидисциплинарном часопису, а поређење додатно добија на значају пошто је у питању часопис из области науке, тако да се поставља питање места *Лесковачког зборника* у равни науке, будући да је његов издавач из области културе. У последњих девет година у *Баштини* је објављено 433 радова, од којих историографији припадају 143. Разлика у укупном броју радова проистиче из тога што су од 2011. до 2017. године објављивана два броја годишње, а током 2019. и 2010. године три. Укупан удео радова из историје представља 33%, што је око 26% мање него у *Лесковачком зборнику*. Разлоге за то треба тражити и у томе што је број историчара на овом институту почео да расте тек од 2014. године, тако да су преовладавајући радови били из српског језика и књижевности.

Број радова који припадају друштвеној историји је 66, односно 46,1% и у том погледу је *Баштина* надмашила *Лесковачки зборник* за 2,6%, али је однос суштински исти. У сваком случају, јасно је да је удео друштвене историје знатно порастао и приближава се половини свих објављених радова, што треба очекивати релативно брзо, судећи по темпу раста.



Табела 5. Упоредни број историографских радова према историјским периодима

| Период                | Лесковачки зборник | Баштина |
|-----------------------|--------------------|---------|
| Антика                | 1                  | -       |
| Средњи век            | 2                  | 21      |
| Османски период       | 6                  | 30      |
| Краљевина Србија      | 67                 | 10      |
| Краљевина Југославија | 24                 | 37      |
| Други светски рат     | 19                 | 22      |
| Послератни период     | 19                 | 23      |

Прво што је уочљиво из представљене табеле је велики несклад између броја радова који припадају периоду Краљевине Србије, односно док су у *Лесковачком зборнику* они апсолутно доминантни, у *Баштини* су заступљени са свега 7%. Разлози томе постају јасни када се узме у обзир да *Баштина* објављује радове који се првенствено односе на подручје Косова и Метохије и Старе Србије, а ове области су ушле у састав Краљевине Србије тек 1913. године. Из тога произилази и то да су радови из османског периода по својој бројности одмах иза радова о Краљевини Југославији јер захватају и период од Берлинског конгреса до завршетка Другог балканског рата.

Велика разлика односи се на број радова који се односе на средњовековни период где су у *Баштини* они десетоструко више заступљени, што је и разумљиво, с обзиром на место Косова и Метохије у историји српског средњег века. Готово идентичан је међусобни однос броја радова који се тичу Другог светског рата и послератног периода, односно, у оба часописа они су равноправно заступљени.

Табела 3. Учешће радова посвећених друштвеној историји у *Баштини*

| Период             | Средњи век | Османски период | Краљевина Србија | Краљевина Југославија | Други светски рат | Послератни период |
|--------------------|------------|-----------------|------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| Број радова        | 21         | 30              | 10               | 37                    | 22                | 23                |
| Друштвена историја | 14         | 14              | -                | 29                    | 3                 | 6                 |
| у %                | 66,7       | 46,7            | 0                | 78,4                  | 13,63             | 26,1              |

Док је у *Лесковачком зборнику* друштвена историја постала доминантна у чак четири периода, у *Баштини* се то односи на два периода, док је један (османски период) доста уједначен у односу на војно-политичку историју. Доминација у периоду Краљевине Југославије и средњег века

је очекивана, с обзиром нато да су покренута истраживања области које раније нису биле истраживане.

Табела 4. Број тема које се баве историјом друштва према пољима интересовања

|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| демографија, становништво, насеља | 1  |
| економија, привреда               | 18 |
| Историографија                    | 5  |
| црква, религија                   | 13 |
| култура и наука                   | 1  |
| образовање и школство             | 18 |
| Здравство                         | 1  |
| општедруштвене теме               | 2  |

Поља интересовања из друштвене историје показују сличности, али и драстичне разлике. Велика заступљеност радова из области економске и црквене историје карактеристична је за оба часописа, али је драстична разлика у броју радова који се тичу образовања и школства, који су у *Баштини* заступљени у истој равни као и економија, док су у *Лесковачком зборнику* они осетно мање присутни. Још већа разлика уочљива је код радова који се односе на културу и науку, где је доминација ових радова у *Лесковачком зборнику* огромна.

Анализа радова у *Лесковачком зборнику* показује да су радови из друштвене историје драстично заступљенији него у првих пет деценија постојања овог часописа. Њихов удео примиче се половини свих објављених радова тако да овај годишњак у том погледу постаје све значајнији за научни простор Србије. Упоредивањем са часописом исте концепције виде се многе сличности, чиме се потврђује зависно место *Зборника* међу научним часописима у Републици Србији.

### Објављени извори

*Лесковачки зборник*, I–LIX, Лесковац 1961–2019.

*Баштина*, 30–49, Лепосавић 2011–2019.

### Литература

Бецић, Иван М., „Мала историја” у *Лесковачком зборнику*“, *Лесковачки зборник*, LI, Лесковац 2011.

*Двадесетогодишњица „Лесковачког зборника”*, *Лесковачки зборник*, Лесковац 1981.

Јовановић, Мирослав, „Савремена српска историографија: карактеристике и трендови“, *Историја XX века*, 1, Београд 2010.

Кока, Јирген, *О историјској науци*, Београд 1994.

Митровић, Андреј, *Пропитивање Клио, огледи о теоријском у историографији*, Београд 1996.

Нешић, Ирина, „Библиографија прилога објављених у Лесковачком зборнику од 1996. до 2003. године“, *Лесковачки зборник XLIV*, Лесковац 2004.

Пешић, Јулијана, „Лесковачки зборник XXVI–XXXV (1986–1995), прилог библиографији“, *Лесковачки зборник XXXV*, Лесковац 1995.

Поповић, Иван Б, „Двадесет пет књига периодике „Лесковачки зборник“, прилог детаљнијој предметној библиографији музејских едиција уже Србије“, *Лесковачки зборник, XXV*, Лесковац 1985.

Станковић, Ђорђе, *Искушења југословенске историографије*, Београд 1988.

Станковић, Ђорђе, Димић, Љубодраг, *Историографија под надзором, прилози историји историографије*, 1, Београд 1996.

Хелер, Агнеш, *Теорија историје*, Београд 1994.

### *Summary*

**Ivan M. Becić**

### **SOCIAL HISTORY IN “THE LESKOVAC ANTHOLOGY/PROCEEDINGS” (2011–2019)**

The Leskovac anthology proceedings plays an important role among periodicals/annals focused on both local and the history of all southern Serbian regions as well. Due to the facts, the scientific areas implicated by The Leskovac anthology are subsequently predominant comparing to the papers focused on Leskovac region itself, including the works/scientific researches with thematic approaches both at the state level and related to the development of Serbian historiography. Precedently the sixtieth anniversary issue of the Leskovac anthology, it can be stated, without restraint, a numerous published papers related to various sciences' topics were focused on researches about history of the society.

The analysis for the first fifty issues determined the place of social history as the milestone topics of this annual, while the analysis for the last nine issues highlights a drastic increase in the number of papers exploring specified scientific field, including as much as two and a half times.

Most of the papers covers culture and science (education, press), economics, economy and church history, but an enviable number of works/papers evaluate

development of historiography as well. Comparing the Leskovac anthology with a journals of similar structure, The Anthology of the National Museum in Leskovac keeps pace with the scientific publications of focused on the similiar, multidisciplinary publishing approach.